

Artikel Alle Iraniërs worden over één kam geschoren

Artikel 1 van de Grondwet bepaalt dat niemand mag worden gediscrimineerd, bijvoorbeeld vanwege zijn nationaliteit, ras of religie. Deze bepaling richt zich primair op de overheid en legt dus aan de overheid de verplichting op om niet te discrimineren. De Nederlandse overheid heeft bovendien de verplichting om de besluiten van internationale organisaties, zoals die van de Veiligheidsraad, uit te voeren.

Omstreden nucleaire activiteiten

Iran vormt volgens de Veiligheidsraad een bedreiging voor de veiligheid van de wereldgemeenschap vanwege zijn omstreden nucleaire activiteiten. Om te verhinderen dat Iran zijn nucleaire activiteiten uitbreidt, heeft de Veiligheidsraad in december 2006 resolutie 1737 aangenomen. Daarmee wordt beoogd het verhinderen van het verstrekken van gespecialiseerde vorming of opleiding aan Iraanse onderdanen, die bijdraagt aan proliferatiegevoelige activiteiten van Iran en aan de ontwikkeling van systemen voor de overbrenging van kernwapens.

Voor het bereiken van dit doel krijgen de lidstaten de mogelijkheid om in overeenstemming met hun nationale wetgeving de nodige maatregelen te nemen. De Wijziging Sanctieregeling Iran, die ter uitvoering van de betreffende resolutie is gemaakt, verbiedt iedereen met de Iraanse nationaliteit toegang tot locaties in Nederland waar gewerkt wordt met kernenergie en toegang tot bepaalde onderdelen van masteropleidingen aan technische universiteiten in Nederland. Het is duidelijk dat deze regeling zich uitsluitend richt op Iraniërs en op alle in Nederland verblijvende Iraniërs.

De regering maakt in dit geval onderscheid naar nationaliteit om zo naar haar eigen zeggen uitvoering te geven aan deze resolutie. Deze resolutie van de Veiligheidsraad vereist dit overigens niet van Nederland. De regering heeft hiermee gekozen voor een simpele, naïeve en een inadequate oplossing. In Nederland wonen momenteel ruim een miljoen mensen uit ruim 150 verschillende nationaliteiten. In totaal wonen zo'n 30.000 Iraniërs in Nederland.

Alternatieven

Op basis van een zorgvuldige informatiebeveiliging en screening van personen moet het al mogelijk zijn om achter te komen of het verstrekken van gespecialiseerde vorming of opleiding aan Iraanse onderdanen kan bijdragen aan nucleaire activiteiten van Iran. Maar in plaats daarvan kiest de regering voor een categoriale uitsluiting van alle 30.000 Iraniërs.

De regering had dus kunnen kiezen voor het doorvoeren van een zorgvuldige procedure om zo het kaf van het koren te scheiden in plaats van een hele bevolkingsgroep te discrimineren. Daarmee had de regering op een zuivere en doeltreffende wijze uitvoering kunnen geven aan de resolutie van de Veiligheidsraad. Uit diverse rapporten blijkt overigens dat juist Iraniërs in Nederland behoren tot de groep allochtonen die zeer goed in de Nederlandse samenleving zijn geïntegreerd en met het hoogste percentage van arbeidsparticipatie.

Vraag is of de regering zich realiseert hoe stigmatiserend en demotiverend een dergelijke regeling kan werken voor de integratie en participatie van deze bevolkingsgroep in Nederland.

Hoewel ik zelf als Iraniër nooit van plan ben geweest een studie te doen aan een technische universiteit in Nederland of naar een locatie te gaan waar gewerkt wordt met kernenergie, neem ik toch aanstoot aan deze handelwijze van de regering. En ik denk dat ik hiermee de gevoelens van vele Iraniërs in Nederland vertolk.

Beleid andere landen

Waar het om gaat is dat het maken van een dergelijk onderscheid door de regering niet noodzakelijk en gerechtvaardigd is. Enkele andere landen zoals bijvoorbeeld Duitsland en Frankrijk hebben voor andere middelen gekozen voor de uitvoering van deze resolutie. Zo hebben deze landen hun visumbeleid aangescherpt ten aanzien van Iraanse studenten. In Engeland vindt een uitgebreide screening plaats van Iraniërs die een technische studie willen gaan volgen of die zich willen begeven in een locatie waar met kernenergie wordt gewerkt.

Dit is ook begrijpelijk. Het discrimineren en uitsluiten van een hele bevolkingsgroep is immers een dermate zwaar middel dat het in feite gezien moet worden als ultimum remedium. Het is ook niet fair om iedereen, in dit geval alle Iraniërs die in Nederland wonen, over één kam te scheren.

Voor het gebruikmaken van een dergelijk middel dient uiteraard voldoende aandacht te zijn voor de rechtsstatelijke waarborgen en voor de constitutionele waarden, waarop wij in Nederland zo trots zijn. Desondanks heeft de Nederlandse regering, wellicht uit het oogpunt van kostenbesparing, gekozen voor dit zware middel.

Passende correctie

Enkele Iraniërs rechtbank hebben Den Haag verzocht om de handelwijze van de regering onder de loep te nemen. De rechtbank heeft op 3 februari in deze zaak uitspraak gedaan en geoordeeld dat de regering in dit geval geen onderscheid naar nationaliteit mocht maken en dus de Iraniërs niet mocht discrimineren. De regering moet nu van de rechter de Wijziging Sanctieregeling Iran aanpassen. Een dergelijke fout van de regering behoeft een passende correctie om zo de kans op herhaling te verminderen.

Onze Grondwet begint niet voor niks met een bepaling over het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod. Artikel 1 bevat meer dan alleen een grondrecht voor de burgers tegen de overheid. Het omvat tevens een samenbindend element in zich voor alle burgers in deze multiculturele samenleving, ongeacht hun ras, nationaliteit, geloof enzovoort. De burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat zij door de overheid niet worden gediscrimineerd op welke grond dan ook.

Dit vertrouwen geeft de samenleving kracht en binding. Om die redenen is het goed om na te denken over een sterker veiligheidsmechanisme voor een betere bescherming van de waarborg van artikel 1 van de Grondwet. Dit is een vraagstuk dat vanwege zijn fundamentele karakter voortdurende aandacht verdient binnen de samenleving en binnen de politiek.